

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/1015/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413209960
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6413209960.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky: R. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. H., R. XXX, zastúpená JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, proti odporcovi: CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Bratislava, Panenská 7, IČO: 35 787 783, zastúpený Nagyová - Tenkač s.r.o., so sídlom Bratislava, Ružinovská 42, IČO: 36 862 169, o návrhu navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 20. 05. 2014 č. k. 9C/121/2013 - 78, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľke 1 348,14 Eur spolu s 5,50 % úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy od 09. 08. 2013 a povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 335,92 Eur, **z r u š u j e a** v tomto rozsahu **v r a c i a** vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom zastavil konanie v sume 168,79 Eur z dôvodu späťvzatia návrhu v tejto časti nároku, ktorým sa navrhovateľka domáhala voči odporcovi vydania bezdôvodného obohatenia. Konanie bolo zastavené s odkazom na ustanovenie § 96 ods. 1 O. s. p. v tejto časti. K uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia okresný súd uviedol, že navrhovateľka, ako spotrebiteľka, mala prioritne záujem získať úver na zakúpenie tovaru a nie získať úver formou úverovej karty ako revolvingový úver. Navrhovateľka, ako spotrebiteľka, tým, že podpísala zmluvu, v ktorej neboli individuálne vyjednané podmienky, nemala možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť obsah zmluvy a nebola jej ponúknutá ani možnosť odmietnuť vopred vnútený revolvingový úver zo stranu odporcu, ako poskytovateľa. Takýto postup označil prvostupňový súd za nekalú prax v zmysle smernice Rady č. 93/13/EHS s prihliadnutím na ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, okrem takejto nekalej praxe nemožno právny úkon titulom uzatvorenia zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru považovať za platný právny úkon vzhľadom na absenciu zákonom predpísanej formy v zmysle platného Zákona o spotrebiteľských úveroch (absencia zákonom predpísanej písomnej formy). Súd zaujal názor, že poskytnutie spotrebiteľského úveru len na základe žiadosti, ktorá neobsahovala ani základné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, znamená poskytnutie úveru bezúročne, bez poplatkov a sankcií a pre vznik právneho vzťahu je legitímne len to, že reálne zo strany navrhovateľa došlo k čerpaniu poskytnutých finančných prostriedkov, hoci zmluva neobsahovala esenciálne náležitosti podľa v tom čase platného Zákona o spotrebiteľských úveroch a nebola vyhotovená v písomnej forme. Za nesporné súd považoval, že odporca poskytol navrhovateľovi sumu 2 519,63 Eur, navrhovateľ formou splátok zaplatil odporcovi sumu 3 867,77 Eur. Navrhovateľ si preto rozdiel medzi získanou a zaplatenou sumou uplatnil vo forme bezdôvodného obohatenia po čiastočnom späťvzatí návrhu na začatie konania, to znamená sumu 1 348,14 Eur. Odporca vo veci vzniesol námietku premlčania, ku ktorej prvostupňový súd zaujal záver, že navrhovateľ uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, nakoľko o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel až v roku 2013 a tiež v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorá v trvaní 10 rokov začala plynúť najskôr dňom poskytnutého úveru, preto súd na námietku premlčania vznesenú odporcom neprihliadol. Sú

poukázal na skutočnosť, že odporca je etablovaný na finančnom trhu ako poskytovateľ spotrebných úverov dlhodobu. Tým, že navrhovateľ samotnú zmluvu o revolvingovom úvere nevypracoval v zákonom predpísanej forme, neuviedol výšku úrokov z úveru a poplatkov priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere s odkazom na všeobecné obchodné podmienky, musel mať vedomosť o tom, že pre prípad nesplnenia zákonných a esenciálnych náležitostí takejto zmluvy môže byť sankcionovaný tým, že ide o zmluvu bezúročnú, bezpoplatkovú, ktorým konaním sa zámerne snažil získať bezdôvodné obohatenie minimálne s nepriamym úmyslom. Takéto konanie zo strany odporcu, ako poskytovateľa spotrebiteľského úveru, kvalifikoval ako úmyselne získané bezdôvodné obohatenie.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/, f/ O. s. p. Uviedol, že rozsudok napáda v celom rozsahu. Namietal nezrozumiteľnosť, nepreskúmateľnosť a zmätočnosť napadnutého rozsudku s tým, že odôvodnenie nemá zákonom vyžadované náležitosti pre súdne rozhodnutie. Bolo porušené právo odporcu na súdnu ochranu. Odporca má za to, že súd nesprávne právne posúdil vec, keď kvalifikoval nekalú prax odporcu. Poukázal na to, že dňa 16. 04. 2004 bola medzi odporcom, ako veriteľom, a navrhovateľom, ako dlžníkom, uzatvorená zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru, predmetom ktorej bolo:

1. podľa časti B/ Klasický úver,
2. podľa časti C/ Úverová karta:

Žiadosť navrhovateľa ako klienta, aby ho žalovaný zaradil do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, bol mu poskytnutý úverový rámec vo výške 20 000,- Sk a vydaná úverová karta na jeho meno. Klient bol oboznámený s tým, že jeho žiadosť bude posudzovaná najmä na základe údajov uvedených v žiadosti o poskytnutie klasického spotrebiteľského úveru a priebehu jeho splácania.

Navrhovateľ, ako klient, prehlásil v úverovej zmluve, že sa oboznámil so všeobecnými podmienkami pre poskytnutie spotrebiteľského úveru, pričom proces uzatvorenia úverovej zmluvy či už v časti B/, alebo v časti C/ bol súladný s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka upravujúcimi proces uzatvárania zmlúv, vrátane spotrebiteľských zmlúv. S poukazom na ustanovenie § 46a ods. 1, 3 a § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka, ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo v danom prípade prijatím návrhu zo strany spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a.s., ako odporcu, odoslanie oznámenia o prijatí žiadosti a poskytnutí úverového rámca navrhovateľovi, ako klientovi, a to v nadväznosti na posúdenie priebehu splácania klasického úveru. Oznámenie zaslal odporca navrhovateľovi spolu s úverovou kartou dňa 01. 10. 2004, z ktorej navrhovateľ následne čerpal revolvingový úver. Čerpanie z úverovej karty bolo pritom na slobodnej a vážnej vôli navrhovateľa, pretože k tomuto nebol nútený. Po akceptácii žiadosti o poskytnutie klasického úveru bol teda navrhovateľ zaradený do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, o čom žiadateľa informoval písomne oznámením zo dňa 01. 10. 2004, čím medzi účastníkmi konania, ako zmluvnými stranami, vznikol úverový vzťah spravujúci sa podmienkami dohodnutými v úverovej zmluve. Odporca namietal aj voči záveru súdu, že navrhovateľovi nebola ponúknutá možnosť tak, ako to bolo v časti D/, odmietnuť vopred nanútený revolvingový úver zo strany odporcu, ako poskytovateľa, s tým, že tento záver nie je správny a súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na prednú časť formulára Žiadosti/zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, navrhovateľ bol dobre informovaný o samotnom návrhu na uzavretie zmluvy, čo potvrdzuje odmietnutie poistenia podľa časti D/ zo strany navrhovateľa. Zdôraznil, že poskytnutím úverového rámca nevznikol navrhovateľovi žiadny peňažný záväzok, povinnosť splácať úver nastala až okamihom dojednaným v zmluve, najskôr počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po aspoň čiastočnom čerpaní peňažných prostriedkov z úverového rámca. Odporca mal za to, že úverová zmluva obsahovala všetky náležitosti vyžadované Zákomom o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, pričom je potrebné prihliadať na povahu revolvingového spotrebiteľského úveru. Odporca si splnil aj zákonom uloženú notifikačnú povinnosť, keď informoval navrhovateľa, ako klienta, o všetkých podmienkach poskytnutého úverového rámca. V časti C) Úverová karta Úverovej zmluvy je uvedená výška úverového rámca. Podľa odporcu je nepochybné, že úverová zmluva predstavuje platný právny úkon, na základe ktorého bol navrhovateľovi poskytnutý tzv. klasický spotrebiteľský úver a revolvingový spotrebiteľský úver. Za nepravdivé označil tvrdenie súdu, že zmluva o revolvingovom úvere nebola vypracovaná v zákonom predpísanej forme. Záver súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení a na základe nesprávnych skutkových zistení.

K záveru súdu, že nemožno právny úkon titulom uzatvorenia zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru považovať za platný právny úkon pre absenciu predpísanej písomnej formy, odporca poukázal na ustanovenie § 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za bezdôvodné obohatenie sa nepovažuje, ak bolo prijaté plnenie premlčaného dlhu alebo dlhu neplatného len pre nedostatok formy. Je teda nepochybné, že plnenie navrhovateľa odporcovi nie je bezdôvodným obohatením.

K tvrdenému úmyselnému zavineniu zo strany odporcu so snahou získať bezdôvodné obohatenie minimálne nepriamym úmyslom, odporca poukazuje na skutočnosť, že ako poskytovateľ úverov dlhodobo etablovaný na trhu, koná vždy s odbornou starostlivosťou, na základe zákonov platných v čase uzatvárania úverových zmlúv a z tohto dôvodu nemá potrebu bezdôvodne sa obohacovať. Nemohlo prísť k priamemu úmyslu, nakoľko je potrebné uvedenie si svojho konania a ani k nepriamemu úmyslu, nakoľko sa vyžaduje uzrozenie, čo v tomto konkrétnom prípade (s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti obsiahnuté v odvolaní) absentuje. Nie je možné hovoriť o úmyselnom bezdôvodnom obohatení, ako to tvrdí prvostupňový súd. Odporca konal na základe platne uzatvorenej úverovej zmluvy, čo znamená, že nemohlo dôjsť k akémukoľvek úmyslu získať bezdôvodné obohatenie. Na základe toho odporca trvá na vznesenej námietke premlčania týkajúcej sa všetkých platieb navrhovateľa uhradených pred viac ako dvoma rokmi od podania žaloby, teda týkajúcej sa uplatneného nároku navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia uhradených pred viac ako dvoma, resp. tromi rokmi od podania žaloby. Navrhol zmeniť rozsudok okresného súdu tak, že návrh v celom rozsahu súd zamietne a prizná odporcovi náhradu trov konania, prípadne rozsudok okresného súdu zruší a vec vráti prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhovateľka prostredníctvom splnomocneného advokáta označila rozhodnutie prvostupňového súdu za správne po stránke vecnej aj právnej, ktorému predchádzalo dostatočné zistenie skutkového stavu a náležitá aplikácia relevantných právnych predpisov na predmetnú spotrebiteľskú vec. Má za to, že prvostupňový súd stručne, jasne a výstižne vysvetlil svoje hodnotiace úvahy, rozhodnutie je v odôvodnení konzistentné a spĺňa požiadavky vyžadované ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. To, že odporca s hodnotiacimi úvahami súdu nesúhlasí, neznamená, že je nedostatočne odôvodnené. Povinnosť súdu adekvátne odôvodniť svoje rozhodnutie neznamena odpovedať na každý argument účastníka konania. Poukazuje na to, že správne prvostupňový súd konštatoval, že primárnou pohnútkou navrhovateľky bolo získanie úveru na kúpu konkrétneho tovaru a nie uzatvorenie aj iného právneho vzťahu. Dôvodné bolo usudzovať na nedostatok slobodnej a vážnej vôle navrhovateľky uzavrieť zmluvu o revolvingovom úvere. Takýto postup bol odporcom používaný v plošnom meradle za súčasného stavu judikovania nekalej obchodnej praxe a neprijateľnej zmluvnej podmienky súdmi v Slovenskej republike, takýto postup možno považovať aj za rozporný s dobrými mravmi, ktorý nemôže požívať právnu ochranu. Aktivovanie karty, resp. uskutočnenie výberu finančnej hotovosti z karty, nemožno považovať za ratihabíciu právneho úkonu, pretože absolútne neplatný právny úkon - návrh na uzatvorenie zmluvy o revolvingovom úvere, nemožno dodatočne schváliť. Už len nedojednanie odplaty daného revolvingového úveru spôsobuje jeho bezúročnosť a bezpoplatkovosť. Neobstojí ani tvrdenie v odvolaní, že zmluva o poskytnutí revolvingového úveru obsahuje všetky zákonom predpokladané náležitosti.

Podľa navrhovateľky prvostupňový súd správne aplikoval na danú vec objektívnu desaťročnú premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Odporca za situácie uzatvorenia predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere konštatovaným spôsobom a neuvedením odplaty určitým spôsobom priamo v zmluve o revolvingovom úvere, vedieť mal a mohol, že pri prijímaní príslušenstva poskytnutého plnenia sa na úkor navrhovateľky bezdôvodne obohatí a pre prípad, že tak urobí, bol s tým uzrozený. Neobstojí preto námietka odporcu o nemožnosti aplikácie objektívnu desaťročnú premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 12. 12. 2011 sp. zn. 7Co/84/2011. Navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny a priznať navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd, ako súd odvolací preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p. Napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa ods. 2 O. s. p. vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Napriek tomu, že odporca v odvolaní uviedol, že napáda rozsudok v celom rozsahu, odvolací súd vzhľadom na obsah odvolania vychádzal z toho, že napadnutá je len výroková časť o uložení povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke sumu 1 348,14 Eur s 5,50 % úrokom z omeškania ako aj trovy konania. Výroku o čiastočnom zastavení konania čo do sumy 168,79 Eur sa dôvody odvolania nedotýkali (okrem toho, tento samotný výrok je uznesením), preto nebol dôvod, aby sa ním odvolací súd zaoberal.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, postupu súdu, ktorý mu predchádzal a dôvodov odvolania, dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné. Odvolací súd nepovažuje za správny záver prvostupňového súdu v otázke posudzovania premlčania, keď prvostupňový súd konštatoval, že v danom prípade treba posúdiť plynutie premlčacej doby podľa § 107 ods. 1, 2 ako objektívnej desaťročnej s odôvodnením, že zo strany odporcu došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu. Odvolací súd s takýmto právnym posúdením nesúhlasí. V desaťročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy, alebo nepriamy, musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačí, keď povinný získa bezdôvodné obohatenie neúmyselne a toto si úmyselne ponechá. Podmienky na desaťročnú premlčaciu dobu nie sú splnené ani za situácie, keď povinný získal bezdôvodné obohatenie bez zavinenia. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Občiansky zákonník nevymedzuje podstatu úmyselného konania, preto pri skúmaní úmyslu konajúcej osoby treba vychádzať z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Zavinenie podľa § 15 Trestného zákona je vybudované na dvoch zložkách - vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy alebo nepriamy. O priamy úmysel pri bezdôvodnom obohatení podľa Občianskeho zákonníka ide vtedy, pokiaľ ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chce. O nepriamy úmysel ide ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane, bol s týmto následkom uzrozumený. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi odporcu pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv. V každom jednotlivom prípade je povinnosť s poukazom na okolnosti uzavretej úverovej zmluvy preukázať, že odporca v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Odporca uzavrel s navrhovateľom zmluvu o úvere podľa jej obsahu v zmysle § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech finančné prostriedky čo do určitej sumy, dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Odporca chcel získať odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, to však nedokazuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. V čase uzavretia zmluvy (dňa 16. 04. 2004) ani v čase prijatia platieb od navrhovateľa nemohol odporca vedieť ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr posúdi súd ním uzavretú zmluvu s navrhovateľom ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona č. 258/2001 Z. z. Odvolací súd zaujíma opačný názor v otázke posúdenia premlčania, ako to urobil prvostupňový súd, nesúhlasí so záverom, že v danom prípade vec treba posudzovať ako úmyselné bezdôvodné obohatenie, naopak, podľa odvolacieho súdu v tomto prípade platí objektívna trojročná premlčacia doba. V zmysle uvedeného nemožno posúdenie námietky premlčania považovať za správne, čo bol dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 212 ods. 1 písm. h/ O. s. p. - ako vec nesprávne právne posúdenú za súčasného nedostatočného zistenia skutkového stavu a podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je povinnosťou súdu postupovať v súlade s § 226 O. s. p., to znamená posúdiť námietku premlčania vznesenú odporcom tak, že táto bude posudzovaná v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 prvá časť vety, to znamená podľa trojročnej objektívnej premlčacej doby. Zároveň rozhodne podľa § 224 ods. 3 O. s. p. aj o trovách odvolacieho konania.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.